

A Fővárosi Ítéltábla a ügyvéd (fél címe 2) által képviselt TKSz Kft (.) felperes által a ügyvéd (.) és a ügyvéd (.) által képviselt alperes neve() alperes ellen korlátlan felelősség megállapítása iránt indított perében a Székesfehérvári Törvényszék 2016. június 1. napján meghozott 17.G.40.130/2015/20. számú ítélete ellen az alperes részéről 21. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán a 2016. október 26-án megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 150.000 (százötvenezer) forint együttes első-és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint a KG Kft.-t (továbbiakban: adós kft.) a cégbíróság 2010. július 26-án vette nyilvántartásba, melynek ügyvezetője és egyedüli tagja jelen per alperese volt. A felperes keresete folytán az adós kft. alperest a Szegedi Ítéltábla a 2012. január 12-én meghozott Gf.I.30.439/2013/3. számú ítéletével 56.821.335 forint tőke, illetőleg járulékai, valamint a perköltség megfizetésére kötelezte, míg a felülvizsgálati kérelem alapján eljáró Kúria a Pfv.V.20.824/2012/6. számú ítéletében a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta és kötelezte az alperest a felmerült perköltség megfizetésére. Az adós kft. a jogerős ítéletben foglaltaknak nem tett eleget, majd maga ellen 2013. október 22-én felszámolási eljárást kezdeményezett, mely eljárásba a felperes a hitelező igényét bejelentette. A felszámolási eljárást a törvényszék egyszerűsített módon, a 2015. március 27-én jogerőre emelkedett végzésével fejezte be, melynek közzétételére 2015. május 21-én került sor. A felperes követelése a felszámolási eljárás során adósi vagyoni hiányában kiegyenlítésre nem került.

A törvényszék rögzítette, hogy az adós kft. a megalakulását követően adásvételi szerződést kötött a felperessel 4.500 tonna takarmánykukorica eladására, mely termény vételárát a felek 30.500 forint + áfa/tonna összegben állapították meg. Annak érdekében, hogy az adós kft. a felperessel szembeni eladási kötelezettségét teljesíteni tudja, jelentős számú kistermelővel kötött szóbeli, terményfelvásárlási szerződést. Az adós kft. a leszerződött mennyiségből önként 1.015,22 tonnát teljesített, míg 1.000 tonna tekintetében a hivatkozott polgári perben a bíróság az adós kft. felelősség alóli kimentését a vis maiorra tekintettel elfogadta, így 2.484,78 tonna takarmánykukorica tekintetében állapította meg az adós kft. szerződésszegését.

Az adós kft. 2010. évben a felperesen kívül kukorica adásvételére irányuló szerződést kötött más társaságokkal is. A kistermelők közül 10 az adós kft.-vel kötött szóbeli szerződést nem teljesítette,

és a vállalt mennyiséget nem szállította, de voltak olyan termelők is, akik az adós kft. helyett másnak és magasabb áron értékesítették 2010. évben a takarmánykukoricát.

Az adós kft. a vele adásvételi szerződést kötő EI Zrt. és C Kft. esetén teljes mértékben eleget tett a szerződésben vállalt kötelezettségének, sőt az EI Zrt. társaság esetén a kikötött vételárnál magasabb összegben bonyolították le a szerződést. Az adós kft. fő tevékenysége mezőgazdasági termény nagykereskedelem volt, azonban a 2010. gazdasági évet követően a felszámolási eljárás megindulásáig, már mezőgazdasági termény-nagykereskedelemmel nem foglalkozott, de egyéb jövedelemszerző tevékenységet sem folytatott.

Az elsőfokú bíróság tényállásában rögzítette, hogy az alperes az adós kft.-n kívül további öt társaságnak (KA Kft., K2000 Kft., K99 Kft., KAKft., továbbá DVKft.) is tagja volt. E társaságok közül a K2000 Kft. is foglalkozott termény felvásárlással, illetve szárítással, azonban 2011-től már csak szárítást végzett. 2011. évtől terményfelvásárlást és továbbértékesítést csak a DVKft. bonyolított, mely társaságnak tagja jelen eljárás alperesén kívül az alperes volt házastársa, illetőleg gyermekei, valamint azok házastársai, továbbá a K99 Kft. voltak, az összes részesedésük 45,6%-ot tett ki. A DV Kft.-nek tagjai továbbá BJ, DI, GJ, NL, NJ és PL magánszemélyek, akikkel 2010. évben terményeladásra az adós kft. szerződést kötött. Az adós kft. tevékenységét 2011. évben részben azért szüntette be, hogy a cégcsoport többi tagjai részt vehessenek sikeres pályázatokon, és az állami támogatástól ne essenek el, részben pedig azért, mert az alperes polgármesteri tisztséget nyert a választásokon.

A felperes keresetében a Cstv. 63. § (2) bekezdésére alapítottn az alperes teljes és korlátlan felelősségének a megállapítását kérte a KG Kft. adós társaság elleni felszámolási eljárásban ki nem egyenlített teljes követeléséért, valamint kérte az alperes kötelezését a perköltség fizetésére. Állította, hogy alperes az adós társaság felé hátrányos üzletpolitikát folytatott. Hátrányos üzletpolitikának tekintette, hogy a beszerzési oldalon a termelőkkel csak szóbeli megállapodást kötött, illetőleg az értékesítési oldalon vállalt kötbér és kártérítési kötelezettséget a beszerzési oldalon nem érvényesítette, azt nem hárította tovább. Állította, hogy 2010. gazdasági évben az adós kft. tartósan olyan üzletpolitikát folytatott, amelyben az értékesítési oldalon vállalt kötelezettség teljesítéséhez a beszerzési oldalon nem teremtette meg a biztonságos, az üzleti partner megkárosításának elkerülését biztosító feltételeket, illetőleg írásbeli szerződés hiányában a kistermelőkkel szemben kötbérköveteléssel nem lépett fel. Hátrányos üzletpolitikának értékelte azt is, hogy az adós a kistermelőktől magasabb áron beszerzett terményt nem a felperesnek, hanem más társaságok részére értékesítette a felperes szerződésében meghatározott árnál magasabb áron. Úgy vélte, hátrányos üzletpolitikát valósít meg az is, hogy az alperes az adós kft. kapcsolati tőkéjét megvonta, és ezt a tevékenységet a csoporthoz tartozó másik társaság folytatta, míg a kft.-t csak névleg tartotta fenn. Az alperes, mint egyedüli tag, magát jelölte ki egyedüli ügyvezetőnek, így ezzel magához vonta a társaság totális irányítását.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

Azzal védekezett, hogy a hátrányos üzletpolitika az ellenőrzött tag vagyoni helyzetére kedvezőtlen kihatású, hosszabb időszakot felölelő, célzatosan folytatott irányító tevékenységet jelent, és nem egy szerződéses kapcsolatot érintő döntés meghozatalát. A tartós hátrányokozás szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartást tételez fel, melynek okozati összefüggésben kell állnia az ellenőrzött társaságnál jelentkező, felszámolási eljáráshoz vezető veszteséggel. Az adós kft. üzleti célja, mely szerint kukoricát vásárol fel a termelőktől, melyet haszonnal értékesít, nem tekinthető hátrányos üzletpolitikának. A felperes felé történő teljesítést pedig nem az hiúsította meg, hogy a kistermelőkkel szóban kötött szerződést, hanem az időjárás, illetőleg az abból származó vis maior. Szándékosság, illetőleg vétkesség nem terheli, de hivatkozott a 2003. évi XVI. törvény 8. §-ára is,

mely kizárja a kistermelőkkel szembeni fellépés lehetőségét, míg a kapcsolati tőke kivonására az időközben elnyert polgármesteri tisztség miatt került sor. Úgy vélte az a tény, hogy a felvásárolt termékek egy részét nem a felperesnek, hanem más társaságoknak magasabb áron értékesítette, az adós kft. szempontjából nem volt hátrányos.

Az elsőfokú bíróság a 20. sorszámú ítéletében megállapította, hogy az alperes korlátlan és teljes felelősséggel tartozik az adós KG Kft. felszámolási eljárásában ki nem elégített követelésekért. Kötelezte egyúttal az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperes részére 96.000 forint perköltséget.

Az ítélet indokolásában a Cstv. 63. § (2) bekezdésének idézését követően rögzítette, hogy a tartósan hátrányos üzletpolitika fogalmát a bírói gyakorlat a cselekvési programban, a stratégiai piaci műveletek hosszabb távú meghatározásában, tervezésében, a cégre jellemző gazdálkodási koncepció kialakításában, illetve üzleti célú irányelvek megfogalmazásában határozta meg azzal, hogy azt mindig az uralt társaság nézőpontjából kell megítélni. A hátrányos üzletpolitika akkor állapítható meg, ha az uralt társaság egyetlen tagja irányító tevékenysége akár aktív, akár passzív, az uralt társaság érdekeivel, a működés gazdaságos és ésszerű folytatásának, fenntartásának elvével ellentétben áll, és ezáltal az uralt társaságnak és egyben a hitelezőknek is kárt okoz. Az ellenőrzött társaságnak veszteséget okozó üzletpolitika objektíve akkor is hátrányos, ha a döntés tágabb értelemben racionális, mert a hátrányt a cégcsoporton belül máshol jelentkező előnyök kompenzálják.

A kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a szóbeli szerződéskötési gyakorlat önmagában nem tekinthető hátrányosnak. Ugyanakkor az, hogy az adós kft. a vele szerződött kistermelőket a szerződésszegésük miatt nem perelte be, az uralkodó tag szempontjából hátrányos üzletpolitikának tekinthető, és mivel az egy gazdasági évre vonatkozott, a tartósság is megállapítható. A vis maiorra visszavezethető terméskiesés mértékét jogerős bírósági ítélet állapította meg, ezért a 2003. évi XVI. törvény 8. §-ára alapított alperesi védekezést nem találta alaposnak.

Mint ahogy az alperesnek azt az érvelését sem, hogy mint tag, az ügyvezető által kötött szerződés formáját nem határozhatta meg. Az egyedüli tag önmagát jelölte egyedüli ügyvezetővé, így a két tevékenység nem volt szétválasztható. Nem tulajdonított ugyanakkor jelentőséget a törvényszék annak, hogy a magasabb áron beszerzett terményt a társaság nem a felperesnek, hanem olyan társaságoknak értékesítette, akik magasabb árat fizettek érte, ez ugyanis nem tekinthető az uralt tag szempontjából hátrányosnak, hanem éppen előnyösnek minősül. Erre tekintettel a bíróság a felperesnek az anyagkartonok beszerzésével kapcsolatos bizonyítási indítványát elutasította.

Hátrányos üzletpolitikának értékelte viszont azt, hogy az adós kft. 2011. január 1. napjától mindenféle tevékenységgel felhagyott, ami által megszűnt annak a lehetősége, hogy bevételhez jusson. Ebből a hitelezőknek is kára keletkezett, mely tevékenységet egyébként a DV Kft. folytatta tovább. A törvényszék megítélése szerint ezen okból sem volt szükség a szerződések, felvásárlási jegyek, szállítólevelek, mérlegjegyek, anyagkartonok beszerzésére.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság megismételt eljárás lefolytatására való utasítását, míg másodlagosan a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte.

Az volt az álláspontja, hogy törvényszék az elsőfokú eljárás során a bizonyítási eljárást „rendkívül szűkre szabottan folytatta le”. Vizsgálta ugyan a peres eljárás során hozott ítéleteket, meghallgatta az alperest, egyéb bizonyítást azonban nem foganatosított. Úgy vélte, alapos vizsgálatot kellett volna folytatnia az alperes által uralt gazdasági társaság gazdálkodási körülményeire, illetőleg az alperesi szubjektív tudattartamra.

Hivatkozott arra is, hogy a kistermelőkkel szembeni peres eljárások eredménye teljesen bizonytalan volt, de nem volt előre látható az sem, hogy az esetlegesen megnyert perek nyomán a behajtási eljárás milyen eredménnyel járt volna. Erre figyelemmel nem tekinthető hátrányos üzletpolitikának, hogy az alperes a rendelkezésére álló információk alapján azt az esetleg téves döntést hozta, hogy a kártérítési pereket nem indítja meg. Álláspontja szerint a hátrányos üzletpolitika folytatása körében az alperes szubjektív tudatának át kell fognia azt aényt, hogy az általa irányított gazdasági társaság részére hátrányos az az eljárás, amelyet folytat. Adott esetben pedig az alperes annak biztos tudatában nem indította meg a peres eljárást, hogy a hivatkozott törvény 8/A. §-a alapján a kistermelőket védetség illeti meg, melyet álláspontja szerint a törvény indokolása is igazol, de ezt támasztja alá a törvény időbeli hatályáról szóló rendelkezés is. Álláspontja szerint kijelenthető, hogy alperes a megindított peres eljárásban a kistermelőkkel szemben peresztes lett volna, míg az elsőfokú bíróság nem értékelte a kistermelők által tett nyilatkozatokat, illetőleg a becsatolt szakértői véleményt.

Nem felel meg továbbá az okirati bizonyítékoknak az elsőfokú bíróság megállapítása, mely szerint a vis maiorra visszavezethető terméskiesés mértékét jogerős bírósági ítélet állapította meg, ugyanis ilyen megállapítást a hivatkozott ítéletek nem tartalmaznak. Erre tekintettel értékelnie kellett volna a törvényszéknek a kistermelők nyilatkozatait, melyek szerint a szerződött mennyiségnek csak egy részét tudták teljesíteni, de vizsgálni kellett volna a becsatolt szakértői véleményt is, és a kettő összevetése alapján a vis maior fennállását, illetőleg annak mértékét. Azért is kiemelt jelentőségű a fentiek értékelése, mert vizsgálni kell, hogy a felelősség a teljes tartozás erejéig fennállt-e, vagy csak olyan esetben, amikor a szándékos szerződésszegés ellenére nem fordult bírósághoz. E körben Pék Lőrincné nyilatkozatára utalva megjegyezte, hogy erről csak az adós kft. elleni per során értesült.

Előadta továbbá, hogy a társaság a jogerős marasztaló ítélet alapján döntött úgy, hogy a tevékenységét befejezi, és felszámolási eljárást kezdeményez maga ellen, mivel úgy gondolta, hogy ebben a helyzetben, a Cstv. 33/A. §-ában írtakat is figyelembe véve, ésszerű a társaság piacról való kivezetése. Kitért emellett arra is, hogy az adós kft. azért hagyott fel a terményértékesítési tevékenységgel, mert 2010 októberében az alperest polgármesterré választották, de utalt arra is, hogy 2011. január 1-jén a társaságnak nem állt fenn fizetési kötelezettsége, míg azt nem tudhatta előre, hogy a későbbiek során a kft.-nek fizetési kötelezettsége keletkezik a felperes felé. A megítélt összeg kizárólag az elmaradt vagyoni előny, nem pedig tőkevesztés a felperes részéről. Kiemelte, hogy a DV Kft. csak később, 2012 márciusában alakult, melynek alperes csak tagja, és a szavazati jogának a mértéke a többségi befolyást sem biztosítja. Megjegyezte, hogy a törvényszék tévesen jelölte meg a családtagokkal együtt a részesedését, melybe beleszámolta a volt házastársának, illetőleg olyan személynek az üzletrészt is, akivel csak névrokonságban áll. Helytelennek tekintette a törvényszéknek azt a megállapítását is, mely szerint a természetes személy tagok egy része 2010-ben a KG Kft.-vel is kötött terményértékesítési szerződést, ugyanis csak a KG Kft.-vel kötöttek szerződést, a DV Kft.-vel nem. Alaptalan ezért a törvényszék ítéletének az a megállapítása, mely szerint az alperes a mezőgazdasági terményértékesítési tevékenységét a DV Kft. keretében továbbfolytatta volna. Úgy vélte, hogy a társaság felszámolásának kezdeményezésével az egyetlen elfogadható döntést hozta meg, ami hátrányos üzletpolitikának nem minősíthető.

A felperes ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes eljárási költség viselésére való kötelezését kérte.

Az alperes elsődleges fellebbezési kérelmét illetően úgy vélte, hogy a törvényszék az alperesi hivatkozással szemben jelentős bizonyítást folytatott le, tanúkat hallgatott meg, illetve jelentős mennyiségű okirat került becsatolásra, de vizsgálta a társaság gazdálkodását is.

A másodlagos fellebbezési kérelmét érintően hangsúlyozta, hogy a 2003. évi XVI. törvény 8/A. § a kft. és a kistermelők viszonylatában, a kizárólag vis maior miatt teljesíteni nem képes

termékmennyiség tekintetében lehet irányadó, míg a termelők által megtermelt és szóbeli szerződéssel az adós kft. részére eladni vállalt, de az áremelkedés miatt magasabb áron másnak értékesített terménymennyiség tekintetében nem. Erre figyelemmel az alperesnek azon termelők ellen, akik másnak értékesítették a termékmennyiséget, szerződésszegés miatt kártérítési pert kellett volna indítani.

Megjegyezte, nem fogadható el az alperesnek az a hivatkozása, hogy csak a korábbi perben értesült arról, hogy PL harmadik személynek értékesített 30 tonna terményt, ugyanis az ekkor még működő adós társaság nevében meg kellett volna indítania a peres eljárást. Utalt emellett az alperes fia, GR nyilatkozatára is, aki a perben szintén elismerte, hogy részben a K99 Kft. ügyvezetőjeként, részben egyéni vállalkozóként 5-600 tonna terményt másnak értékesített. Úgy vélte, erről az alperesnek tudnia kellett, különös figyelemmel arra, hogy ekkor a K99 Kft.-nek is a tagja volt, azonban pert ez esetben sem indított. Úgy vélte, nem a valóságnak megfelelően mutatta be továbbá az alperes a fellebbezésében a korábbi perben hozott ítéleteket sem. Álláspontja szerint az ítéletábra gyakorlatilag az elháríthatatlan külső ok (vis maior) miatt teljesíteni nem tudott 1.000 tonna termény mennyiségre eső (fedezeti) vételár különbözettel csökkentette az elsőfokú bíróság által megállapított kártérítés összegét. A Kúria indokolásában ki is tért arra, hogy a Szegedi Ítéletábra „helytálló indokai szerint a szerződésszegéssel kapcsolatos felelősség alól (a KG Kft.) 1.000 tonna takarmánykukorica kivételével nem tudta magát kimenteni”. Így az ítéletekből egyértelműen megállapítható, hogy a bíróságok a bizonyítékok mérlegelése alapján 1.000 tonnában határozták meg azt a mennyiséget, amelyet vis maior miatt nem tudott az adós társaság teljesíteni, míg a fennmaradó 2.484,78 tonna tekintetében nem fogadták el az elháríthatatlan külső okra való hivatkozást. Megjegyezte, a termelői nyilatkozatok ellentmondásosak, így azok bizonyítékként nem értékelhetők.

Hangoztatta, nem felel meg a valóságnak az alperesnek az a hivatkozása sem, mely szerint a jogerős marasztaló ítélet után döntött a felszámolás kezdeményezéséről. Az adós kft. már 2011. év elején felhagyott minden tevékenységgel, illetve a felszámolási kérelmet csak jóval a kúriai döntés kézhezvétele után terjesztette elő. Cáfolta az alperesnek azt az állítását is, hogy az adós kft.-nek nem volt tartozása 2011. év elején, ugyanis a felperesi társaság 2010. évben már felszólította a teljesítésre, míg 2011. január 11-én keresettel élt a társaság ellen. Az alperesnek azt az előadását érintően, hogy polgármesterré történő megválasztása miatt hagyott fel a társaság a tevékenységével, előadta, hogy az alperes polgármesterré történő megválasztását követően is két társaságban maradt vezető tisztségviselő. Álláspontja szerint azért szüntette be az adós kft. a tevékenységét, mert a felperes pert indított a társaság ellen, és „számított” arra, hogy peres vesztes lesz.

Úgy vélte, helytállóan állapította meg a törvényszék, mely szerint hátrányos üzletpolitikának tekintendő, hogy az adós kft. 2011. évtől mindenféle tevékenységgel felhagyott, így megszűnt annak lehetősége, hogy bevételhez jusson. A terményértékesítést a 2010. augusztus 27-én bejegyzett DV Kft. folytatta, melynek tagjai részben az alperes családtagjai, részben azok a kistermelők, akik a KG Kft.-vel is szerződést kötöttek. A DV Kft. társasági szerződése szerint a tag az általa megtermelt gabonát a társaságnak köteles eladni, így valótlan az alperes állítása, hogy a megjelölt termelők csak az adós társasággal kötöttek szerződést, illetve ezt cáfolják a korábbi perben tett tanúvallomások is. Az alperesi család részesedését illetően úgy vélte, hogy a törvényszék helyesen számolt, melynek igazolásaként a tagjegyzék tartalmára utalt.

Álláspontját összefoglalva előadta, a törvényszék helytállóan állapította meg, hogy az alperes az adós kft. szempontjából hátrányos üzletpolitikát folytatott akkor, amikor a szerződésszegő kistermelőket nem perelte be, de hátrányosnak tekintendő az is, hogy 2011. évtől kezdődően felhagyott mindenféle tevékenységgel. Utalt arra, hogy a termelők egy részével közösen hoztak létre egy másik, gabona-kereskedelemmel foglalkozó társaságot, így érthető, hogy nem indított ellenük peres eljárást, de nem indított pert azokkal szemben sem, akik potenciális eladói voltak az új

társaságnak. Az alperes több társaságnak is tagja, így az eladók lehetnek a további társaságok megbízói is.

A fellebbezés alapos.

Nem értett egyet az ítéletábrla az elsőfokú bíróság megállapított tényállásból levont jogkövetkeztetésével, az alábbiakra figyelemmel.

Az adott ügyben felperes – felhívva a jelen eljárásban még irányadó 2006. évi IV. törvény (új Gt.) 54. § (2) bekezdésében foglaltakat – a Cstv. 63. § (2) bekezdésében írtak alapján kérte az alperes korlátlan és teljes felelősségének a megállapítását. Keresetében állította, hogy az általa csatolt jogerős ítélet indokolása által bizonyított, hogy az alperes az adós társaság egyedüli tagjaként – és egyben ügyvezetőjeként – tartósan hátrányos üzletpolitikát folytatott. Az általa az adós kft.-vel szemben indított perben nem nyert bizonyítást, hogy lekötötte a termelőknél az írásbeli szerződéssel értékesíteni kívánt mennyiségű takarmányt, de nem bizonyította alperes azt sem, hogy „vis maior” miatt nem teljesített a felperes részére. Hivatkozott arra is, hogy a KG Kft. a termelőkkel szemben nem lépett fel, illetve a tevékenységével felhagyott, ami ugyancsak tartósan hátrányos üzletpolitikának tekintendő.

A „hátrányos üzletpolitika” fogalmát – ahogy azt a Cstv. 63. §-ához fűzött kommentár is leszögezi – a törvény nem határozza meg, ez a magatartás azonban mindig súlyosan felróható, szándékos, célzatos, illetve súlyosan gondatlan. Ha nem a hátrányos üzletpolitika vezetett a hitelezők kielégítésének elmaradására, a tag korlátlan felelőssége nem állapítható meg.

A hátrányos üzletpolitika meghatározását, illetve a tag felelősségét illetően szabályozást tartalmaz a jelen eljárásban még irányadó 2006. évi IV. törvény (új Gt.) 54. §-a is. E törvényhelyre alapítottan az alperes korlátlan felelőssége akkor állapítható meg, ha a hátrányos üzletpolitika és az ellenőrzött társaság felszámolás alá kerülése között ok-okozati összefüggés áll fenn, a fizetéseképtelenség a hátrányos üzletpolitikára vezethető vissza.

Az uralkodó (egyedüli) tag felelősségének a megállapíthatóságát érintően ad iránymutatást az EBH2013.P.4. számú határozat is. E szerint a társasági jogban alapelv, hogy a korlátozott felelősségű társaság tagja a társaság tartozásaiért nem felel. Vannak azonban olyan esetek, amikor elsősorban a hitelezők védelme érdekében, a tagot mégis felelőssé lehet tenni a tőle elkülönült jogi személyiségű társaság tartozásaiért. A jogalkotó kivételes szabályként, kifejezetten szankció jelleggel viszi át a társaság felelősségét a tagra. A tagi felelősség-átvitel célja a gazdasági társaság elkülönült jogi személyisége mögött megbújó valamilyen jogellenes és vétke magatartást tanúsító tag hitelezőkkel szembeni felelősségének a megteremtése. E határozat indokolása utal emellett arra is, hogy a tartósan hátrányos üzletpolitika megállapíthatósága mindig egyedi, konkrét ügyben vizsgálendő.

A tartósan hátrányos üzletpolitika az ellenőrzött (uralt) társaság nézőpontjából vizsgálendő, a felszámolási eljárásban ki nem elégített hitelezői igényekért fennálló, a tulajdonosokat terhelő mögöttes felelősség a korlátozott felelősséggel durván visszaélő tag mögöttes felelősségét takarja. Ezért ahhoz, hogy e szabályok alapján a tulajdonos (tag) felelőssége megállapítást nyerjen, a törvényben megjelölt feltételek együttes teljesülésének a bizonyítása szükséges. Felperesnek a keresetéhez igazodóan a jelen perben azt kellett bizonyítania, hogy az egyedüli tag tartósan hátrányos üzletpolitikát folytatott az ellenőrzött társaság vonatkozásában, ami okozati összefüggésben áll a társaságnál bekövetkezett, a felszámolásához vezető vagyonvesztéssel, melynek következtében a felszámolási eljárásban a felperes követelése nem nyert kielégítést.

Az alperes fellebbezése folytán az ítéletábrának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy tartósan hátrányos üzletpolitikának tekinthető-e az alperesnek az a mulasztása, hogy a KG Kft. egyedüli tagjaként és egyben ügyvezetőjeként elmulasztotta a vele szóban szerződő kistermelőkkel szemben a perindítást, és 2011. évtől kezdődően nem folytatta tovább a bevételszerző tevékenységét.

A törvényszék e mulasztásait alperesnek tartósan hátrányos üzletpolitikának tekintette.

A már kifejtettek értelmében azonban csak a korlátozott felelősségével durván visszaélő, szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartást megvalósító tag felelőssége állapítható meg a felhívott jogszabályhely alapján. Az alperes perek indításának elmulasztásában megnyilvánuló, és a tevékenység folytatásának megszüntetését elhatározó magatartása a jelen ügyben – az ítéletábra álláspontja szerint – nem tekinthető a tartósan hátrányos üzletpolitika körébe tartozó olyan magatartásnak, amely alapul szolgálhatna az alperesi felelősség megállapításához.

A felperes által szolgáltatott okirati bizonyítékokból – köztük a csatolt szerződésből, az ítéletek indoklásából –, az állapítható meg, hogy a felperes az adós társaságtól 4.500 tonna 2010. évi termésű takarmánykukoricát szándékozott vásárolni 30.500 forint+áfa/tonna áron, és a felek megállapodtak abban is (szerződés 7. pont), hogy szerződésszegés esetén a felelős fél kötbér fizetésére köteles. Megállapítható továbbá az iratokból az is (10. sorszámú előkészítő irat melléklete), hogy az adós társaság a felperesen kívül más társaságokkal is kötött szerződést kukorica értékesítésére, így összesen 12.960 tonna mennyiségre szerződött, melyből azonban csak 7.956 tonnát teljesített.

A felperes által csatolt, a Szegedi Ítéletábra Gf.I.30.439/2013/3. számú jogerős ítéletének indoklása szerint az adós társaság összesen 1.015,22 tonna kukoricát szállított a felperesnek, míg a további teljesítéstől felszólítása ellenére elzárkózott, és a rendelkezésére álló, „2.000 tonnát meghaladó mennyiséget novemberben más részére magasabb áron értékesítette”. A jogerős ítélet szerint továbbá az adós társaság 1.000 tonna termés vonatkozásában kimentette magát a felelősség alól, ezért a bíróság 2.484,78 tonna termés tekintetében megállapította a szerződésszegést és a felperest ért teljes kárt 56.821.335 forint összegben fogadta el.

Kétségtelen, az egyedüli tag a vele szóban szerződő kistermelőkkel a szerződésszegés miatti jogkövetkezmények érvényesítése érdekében nem lépett fel, annak ellenére, hogy 2.484,78 tonna termés tekintetében az ítéletábra a 2012. január 12-én jogerőre emelkedett ítéletében megállapította az adós társaság fizetési kötelezettségét, mely ítéletet a Kúria hatályában fenntartotta. Az uralkodó tagnak azonban a társaság korlátozott felelősségének áttörését eredményező magatartása mindig a konkrét helyzetre vetítetten vizsgálendő. Az adott ügyben alperes bizonytalannak ítélte a kistermelőkkel szembeni perindítás eredményességét. E magatartása gondatlannak ugyan minősíthető, nem tekinthető azonban tartósan hátrányos üzletpolitikát megvalósító, szándékosan célzatos, illetve súlyosan gondatlan magatartásnak. Köztudomású ugyanis, hogy 2010. évben a mezőgazdasági termelőket a rendkívüli időjárási körülmények miatt jelentős kár érte, melynek csökkentése érdekében került sor az agrárpiacon rendtartásról szóló 2003. évi XVI. törvény módosítására is. Mindezek tükrében, mint arra az alperes is hivatkozott a fellebbezésében, azontúl, hogy a kistermelőkre speciális szabályok vonatkoznak, a peres eljárások eredménye nem volt prognosztizálható.

Osztotta a másodfokú bíróság az alperes védekezésében előadott és a fellebbezésében is megismételt álláspontját, mely szerint az adós társaság tevékenységének a beszüntetése, illetve a társaság ellen felszámolási eljárás kezdeményezése sem igazolja a tartósan hátrányos üzletpolitika folytatását, illetve nem alapozza meg az alperes teljes és korlátlan felelősségének a

megállapíthatóságát. A felperes csupán állította, de nem bizonyította, hogy az alperesi társaság tevékenységének a megszüntetése e tevékenység másik társasághoz való átszervezését jelentette.

Tény, hogy az alperes két gazdasági társaságban, köztük az adós kft.-ben is vezető tisztségviselő volt, és az is, hogy az adós társaság a terményértékesítési tevékenységgel felhagyott – egyéb bizonyítékok hiányában – azonban önmagában ez nem értékelhető a tevékenység „átmentéseként”. A DV Kft. 2010. augusztus 27-én alakult, és a megalakulásától kezdődően a fő tevékenységi körébe tartozott a takarmány nagykereskedelem.

Azt alátámasztó adat pedig az eljárás során nem merült fel, hogy az alperes szándékosan, vagy súlyosan gondatlanul járt el mind a megrendelői, mind a beszállítói irányában annak érdekében, hogy a társaság olyan veszteséget halmozzon fel, amely a felszámolásához, illetve a hitelezői igények kielégítetlenségéhez vezessen.

Az alperes – ahogy ezt az elsőfokú bíróság is megállapította ítéletében – az adósi kft. működtetése során a rendkívüli időjárási körülmények következményeit oly módon kívánta elhárítani, hogy a rendelkezésre álló kukoricát annak értékesítette, aki a szerződött mennyiségnél kevesebbet is elfogadott, és készpénzben fizetett. Önmagában azonban az egy szerződéses partner irányában fennálló szerződésszegés nem valósítja meg a tartósan hátrányos üzletpolitika folytatását még akkor sem, ha a saját beszállítóival szemben az általa jogosnak vélt okból, a jogszabály értelmezése alapján nem indít peres eljárást.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet elutasította.

Az alperes fellebbezése eredményre vezetett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság a felperest kötelezte az eljárással felmerült költségeinek a megtérítésére. Ennek során megfizetni tartozik az alperes részére az illetékekről szóló többször módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése alapján lerótt 48.000 forint fellebbezési eljárási illetéket, valamint az első-és másodfokú eljárásban a jogi képviseléssel felmerült ügyvédi költséget, melynek összegét az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdésében foglaltak alapján hivatalból, mérlegeléssel a kifejtett jogi képviselési tevékenységhez igazodóan 90.000 forint összegben állapította meg.

Budapest, 2016. október 26.

. Hunyady Mariann s.k.
a tanács elnöke

Dr. Czifra Veronika s.k.
előadó bíró

. Rápolti Barbara s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző